

Түбір мен қосымшаның жазылуы

Тақырыбы: Түбір мен қосымша

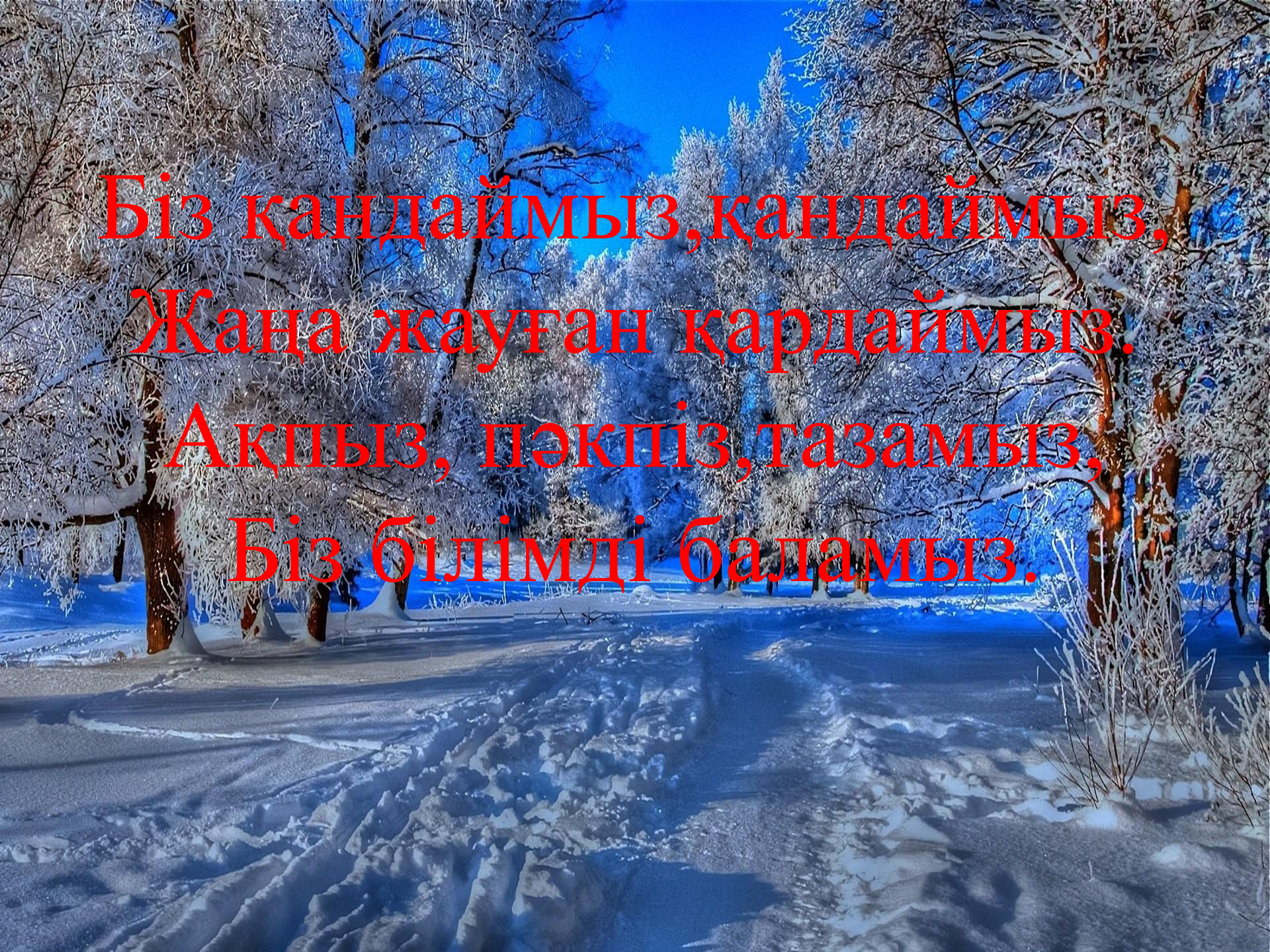
Мақсаты:

Білімділігі: Оқушылардың түбір мен қосымша тақырыбы бойынша білімдерін пысықтау, жинақтау.

Тәрбиелігі: Оқушыларды сауатты жаза білуге, ынталы болуға, ой-өрісін жетілдіруге тәрбиелеу.

Дамытушылығы: Жаттығу жұмысы барысында дұрыс таңдаулар жасай білуге қызығушылықтарын, ойлау қабілеттерін арттыруға, қиялын дамытып, көркем жазуға дағдыландыру.

A winter landscape with snow-covered trees and a path. The scene is captured in a cool, blue-toned light, suggesting a clear, cold day. The trees are heavily laden with snow, and their branches are intricate and detailed. A path of snow leads from the foreground into the distance, flanked by more snow-covered trees. The overall atmosphere is serene and quiet.

Біз қандаймыз, қандаймыз,
Жаңа жауған қардаймыз.
Ақшыз, пәкшіз, тазамыз,
Біз білімді баламыз.

Өткенге ШОЛУ.

Қосымша
дегеніміз не?
неше түрі бар?

Түбір сөз
деген не?

Туынды сөз
дегеніміз
не?

Түбірлес
сөздер
дегеніміз не?

Түбір сөзге
қосымшаның
жалғануы

Қаңтардың жиырма алтысы
Сынып жұмысы

Көркем жазуу:

ҚЫС
қар
қаңтар

Қосымша жалғанғанда кейбір түбір сөздердің жазылуы өзгереді: кітап – кітабы, құрық – құрығы, әріп- әрпі.

---

63 – жаттығу.

1-қатар: Бірінші жолға қосымша жалғайды.

2-қатар: Екінші жолға қосымша жалғайды.

3-қатар: Қарамен жазылған сөздерді қатыстырып сөйлем құрады.

64-жаттығу. Өлеңді мәнерлеп оқы.

Кітап та – алма ағашы
Жемісін біздер теретін.

Тәтті алмаға балашы

Кітабыңның әр бетін.

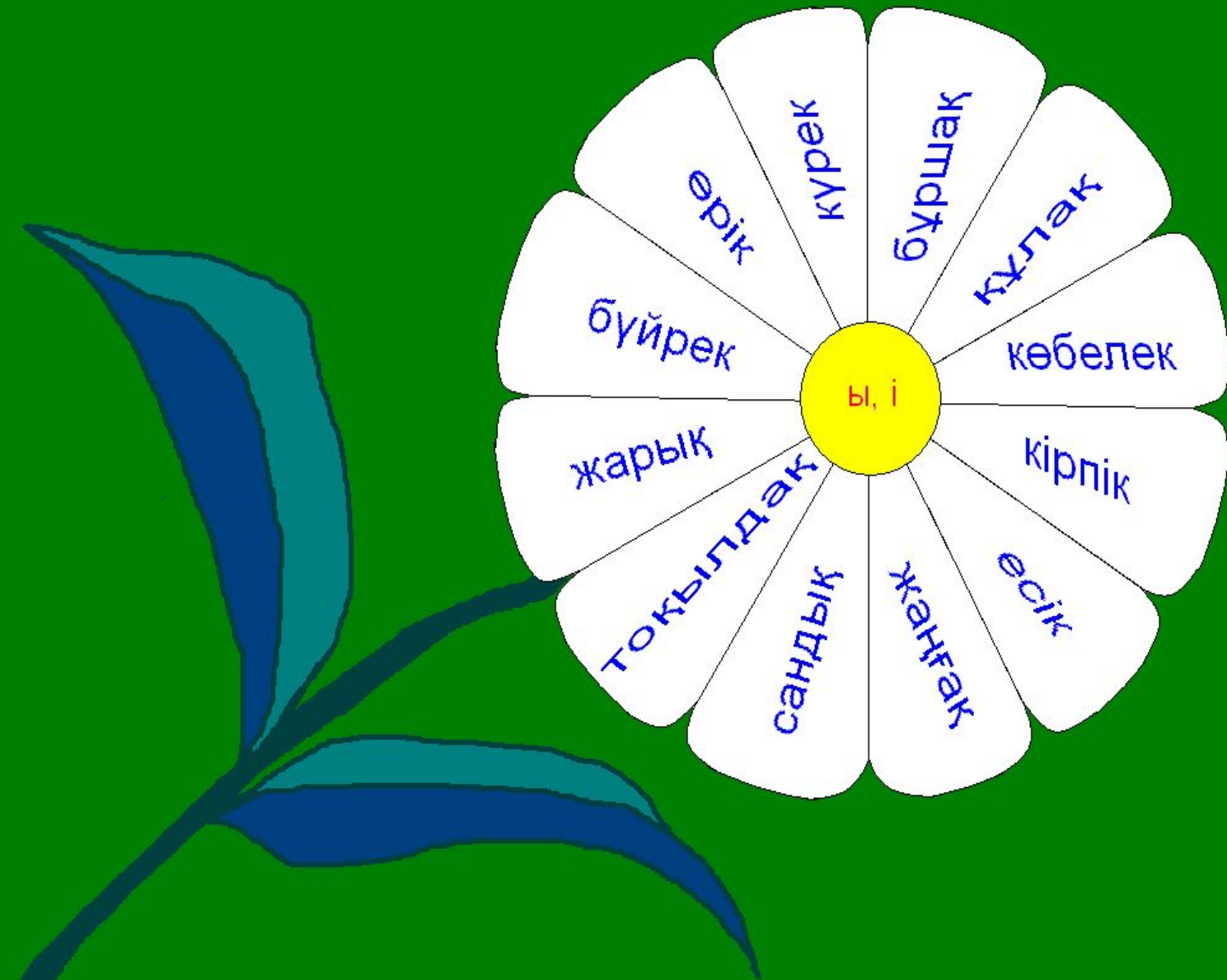
Мұзафар Әлімбаев

(29 қазан(29 қазан, 1923 жыл
(29 қазан, 1923 жыл, Павлодар
облысы(29 қазан, 1923
жыл, Павлодар
облысы, Шарбақты ауданы,
Маралды атырабында дүниеге
келген.

2007 жыл2007 жыл)

— Қазақстанның халық
жазушысы, мемлекеттік
сыйлығының лауреаты, қазақ
әдебиетінде соғыс сұрапылын
бастан кешіп келген қаламгер
шоғырының бірі.

ы, і

бұршақ

құлақ

көбелек

кірпік

есік

жаңғақ

сандық

тоқылдақ

жарық

бүйрек

өрік

күрек

65-жаттығу. Жұмбақты оқып,
шешуін тап. Жатқа жаз.

**1-қатар. Өрмекші сөзіне
дыбыстық талдау.**

**2-қатар. Өрмекші сөзін сөз
құрамына талдау.**

**3-қатар. Өрмекші сөзін
қатыстырып сөйлем құру.**

Сәйкестендіру тесті

түбір сөз

Оқу, оқушы, оқулық

туынды сөз

қалалар

Түбірлес сөздер

жауып

**жуан айтылатын
сөз**

мерекенізбен

**жіңішке айтылатын
сөз**

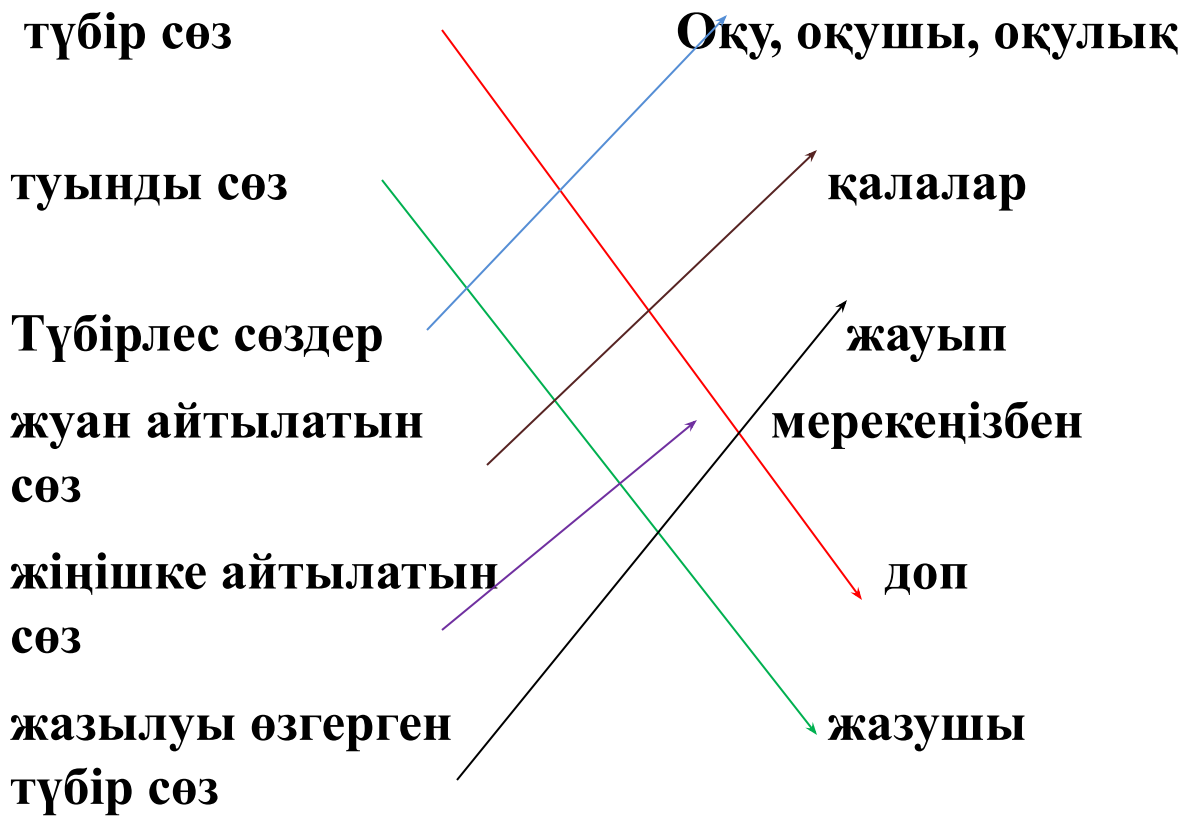
доп

**жазылуы өзгерген
түбір сөз**

жазушы

Топпен жұмыс.

I топ. Түбір сөзге тиісті қосымшаны қосып жаз.

Қонақ ----- (-ы,-і) -----

әділдік ----- (-ы,-і) -----

денсаулық -----(-ы,-і) -----

жиек -----(-ы,-і) -----

II топ. Берілген түбір сөзден бірнеше туынды сөздер жасап жаз.

Оқу, кітап, өнер

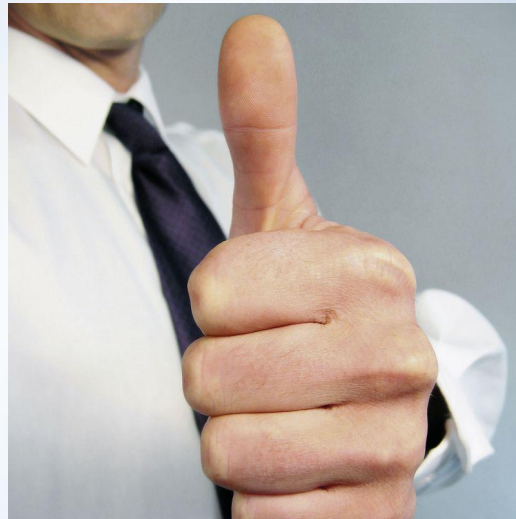
III топ. Сызба бойынша сөздер тауып жаз.

Түбір + жұрнақ

Түбір +жұрнақ + жалғау

Біздің денемізде Қ дыбысынан
аяқталатын қандай
дене мүшелеріміз бар?

Шығармашылық жұмыс.

68-жаттығу.

1-топ Мақалдарды оқып,
мағынасын ашу.

2-топ Еңбек туралы мақалдар
айту.

3-топ Еңбек туралы шағын
әңгіме жазу.

Сөздер	Түбір сөз	Қосымшалы сөз
оқушы		
кітап		
балықшы		
терезе		
шаңғышы		
ойын		
қалам		

Сөздер	Түбір сөз	Қосымшалы сөз
оқушы		+
кітап	+	
балықшы		+
терезе	+	
шаңғышы		+
ойын	+	
қалам	+	

Түбір сөз деген
не? Мысал
келтір

1

Туынды сөз
дегеніміз не? Мысал
келтір

Түбір сөздің соңғы
буыны жуан болса
жалғанатын
қосымша қандай
болады? Мысал
келтір

Қосымша қандай жағдайда жіңішке болады? Мысал келтір

Түбір сөздің
соңындағы *к,қ,п*
дыбыстары қосымша
жалғанғанда қалай
өзгереді? Мысал
келтір

Тест тапсырмасын
орында?

1. Жалғау жалғанған сөзді белгілі

А) достық   Ә) жырла   Б) кітаптар

2. Жүрнақ жалғанған сөзді тап

А) құлағы   Ә) білгіш   Б) балалар

3. Түбір сөзді тап:

А) жаңалық   Ә) қобыз   Б) кітаптар

4. Түбірге жалғанған бөлік не деп аталады?

А) қосымша   Ә) түбір

5. Қосымшалы сөзді тап.

А) жұмысшы   Ә) кітап   Б) доп

Тест жауабы:

1.Б

2.Ә

3.Ә

4.А

5.А

*Күнделікті енді ашайық,
Үй тапсырмасын жазайық,
Бүгінгі алған білімді,
Ұмытпай есте сақтап алайық.*

Үйге тапсырма

67-жаттығу. 135 бет

Бағалау.

**5 болсын алар бағамыз,
Біліммен бақыт табамыз.
Өнер-білім көп бақыт,
Өсе берсін санамыз.**

Тілек

Әр күндерің ашық болсын!
Жүздерің жарқын болсын!
Талаптарың таудай болып,
Сарқылмайтын білім болсын!

Назар алдында арзындарыңызга рахмет!!!

